

Carta ni chaa Pablo nuu yivi ndañuu Galacia

Ja na sandee ini yivi ndañuu Galacia

¹ Ru'u Pablo, chaa ri tutu ja'a, ja kuu ri apóstol nuu Cristo Jesús ja ka'an ri jnu'un ya. Ko ansu yivi ni nakaji ru'u ja kundiso ri jniñu un. Ti ni ansu yivi ni xndaku nuu ri ja sia'an na ka'an ri. Chi su'va, maa Cristo Jesús jiin Tata yo Yandios, ya ni xnandoto Jesús nuu ñuji'i. ² Tendi'i ñani yo ja kanchuku ja'a jiin ri, ka taji ri tutu ja'a nuu ra naa ra, ja ka kuu ra yivi ka kandixia ja kanchuku ndañuu Galacia.

³ Ti maa Tata yo Yandios jiin Jito'yo Cristo Jesús, na kunda'u ini ya, ti na chindee chituu ya ro'o naa ra ja na kukuee kunchuku ra, sia'an nava kuni maa ya. ⁴ Chi ja yukan ni soko Jesús maa ya, ja ni ji'i ya ja siki kuachi yo naa yo. Siukan ni sa'a ya ja ni nama ya yo'o nuu taka jnu'un kue'e ja iyo nuu ñuyivi ja'a, nava tukaa ga siin yo naa yo ja kunukuachi yo nuu taka jniñu ndeva'a un. Siukan ni sa'a Jito'yo Jesús, chi maa Tata yo Yandios ni ta'u ya jniñu ja sia'an na koo. ⁵ Ti na kanajaa yo Yandios ja vii xaan kuña'nu ya ja kuu taka saa ni. Siukan na koo jiin ya.

Jnu'un Cristo ja kandixia yo

⁶ So naa ini ri ja yachi xaan ka nduku ra xndoo ra ichi ndaa Yandios, ti ka kuni kandixia ra inga jnu'un siin ja tu kejna'an jiin jnu'un Cristo. Ko tu va'a ja ka sa'a ra sia'an ja ka kuni xndoo ra Cristo. Chi maa Yandios ni nakaji ro'o naa ra ja na kivi ra nuu nda'a ya siki ja ni kunda'u ini Cristo yo'o naa yo. ⁷ Ti na kachi ri ja tu kuiti naa inga jnu'un iyo ja nama Yandios yo'o. Ko yukan ka iyo jaku yivi ja ka ska'an

i ro'lo naa ra jiin jnu'un xnda'u i ja ka kuni nasama i jnu'un siki nasa nama Cristo yo'o. ⁸ Ko ru'u, ni xna'an ndaa kuiti ri jnu'un Cristo Jesús nuu ra naa ra undi nuu. Ko nu xna'an yo inga jnu'un ja tu ñin nuu jiin maa jnu'un Cristo, xi ñin ángel vaji andivi na xna'an siin inga jnu'un, nusa ti na jna'nu ndatu yo naa yo jiin jnu'un un nusa. ⁹ Jnu'un ni xna'an ri nuu ra naa ra kivi undi nuu, ti ñin ni kuu jnu'un xna'an tuku ri vijna. Ko nu iyo inga yivi ka xna'an inga jnu'un nuu ra naa ra, nusa ti yivi un tu xna'an ndaa i maa jnu'un Yandios nava ni xna'an ri nuu ra naa ra undi nuu. Nusa ti na jna'nu ndatu yivi un jiin jnu'un ka'an i.

¹⁰ Jiin jnu'un ka'an ri ja'a, ¿Va nu ka ndo'o ini ra ja kuni kuña'nu ri nuu yivi naa i xino? Ko tuu, chi su'va kuni sa'a ri mani maa jniñu ja kuni maa Yandios. ¿Xi ka ndo'o ini ra ja kuni ri ja na kusii ini yivi jiin ri xino? Ko ansu sia'an kuu, chi nu na nduku ri ja na kusii ini yivi jiin ri, ti tukaa ga junukuachi ri nuu Cristo nu sia'an na sa'a ri.

Nasa ni nduu Pablo Apóstol

¹¹ Ñani naa ra, na kachi ri ñin jnu'un nuu ra siki jnu'un va'a ja ni xna'an ri, chi tu ñin ni kuu jiin jnu'un ka ka'an yivi ñuyivi ja'a. ¹² Chi ni ñin yivi tu ni xna'an i jnu'un un ru'u. Ni ansu yivi ni xna'an jnu'un un nuu ri ja ni kutu'va ri. Chi su'va, maa Jesús, ya kuu Cristo, ni xna'an ya nuu ri na ni ka'an ya jiin ri. ¹³ Ka jini va'a ra nasa ni kuncha ri undi nuu, chi kuu ri chaa hebreo ja ni chiñu'un ri Yandios nanu yivi hebreo. Ti ka jini ra ja ndeva'a xaan ni sa'a ri siki yivi ka kandixia Jesús. Ti ni'in xaan ni nduku ndee ri ja xnaa ri yivi kandixia un niku. ¹⁴ Chaa tu'va xaan ga ni kuu ri jiin sa'an yivi hebreo ja kuu taka ga chaa nación ri, ja ñin nuu ni ka ja'nu da jiin ri, chi ni ndi'i xaan ga ini ri ja koto va'a ri ichi ni ka ñava'a tata ri, nava tu naa. ¹⁵ Ti vasu siukan iyo, ko Yandios ja ni nakaji ya ru'u undi na

changa ga kaku ri ja na kundiso ri jniñu nuu ya. Ti vasu tu ni iin jniñu va'a ni sa'a ri, ko ni kunda'u ini ya ru'u. Yukan kuu ja ni nakaji ya ru'u. ¹⁶ Yukan ti ni kuni ya ja na chaku injnuni ri nau kuu maa Se'e ya. Chi sia'an ni kuni ya ja na ka'an ri sivi Se'e ya nuu yivi inga nación. Sia'an ni sa'a ya jiin ri ja na chaku ini ri, ko tu ni ja'an ri nuu inga yivi ja xndaku nuu ri siki nasa koo jnu'un ka'an ri. ¹⁷ Ni tu ni ja'an ri ñuu Jerusalén ja kin nde'e ri chaa ka kuu apóstol nuu Jesús, ja xnakan da ni ka kuu apóstol ansu ru'u. Chi sa su'va, ni nduku ndee ri ti yachi ni ja'an ri undi ndañuu Arabia. Yukan ti ni nandeokuñi ri undi ñuu Damasco.

¹⁸ Ni ya'a uni kuiya ti sa ni ja'an ri ñuu Jerusalén, chi ni ndo'o ini ri ja kuni ri nuu Pedro. Ti yukan ni kuncha ri xia'un ni kivi jiin da. ¹⁹ Suni ni jini ri Jacobo, ñani Jito'yo Jesús. Ko tu ni jini ri inga chaa kuu apóstol yukan. ²⁰ Ti jini va'a maa Yandios ja tu xnda'u kuiti ri jnu'un chaa ri. Ja yukan taka jnu'un chaa ri ja'a kuu jandaa.

²¹ Yukan na ti ni ja'an ri nuu ndañuu Siria. Suni ni ja'an ri nuu ndañuu Cilicia. ²² Yukan kuu ja yivi ka kandixia Cristo ja kanchuku i ndañuu Judea, kivi un changa ga kuni i nuu ri. ²³ Chi mani jnu'un ni ka ni'in i ja ni ka kachi uu ga yivi: “Chaa ni sa'a ndeva'a jiin yo undi nuu, vijna ti suni xna'an da jnu'un Jesús nava ka kandixia yo, ja xnakan ni nduku da xnaa da jnu'un un niku”, ni ka kachi i. ²⁴ Ti ni ka kanajaa i Yandios ja ña'nu xaan kuu ya ja sia'an ni sa'a ya jiin ri.

Ni ka janta'u uu ga apóstol nuu Pablo

2

¹ Yukan ni ya'a uxi kuun kuiya ti sa ni ja'an tuku ri ñuu Jerusalén. Ti ni kunduu Bernabé jiin ri, ti suni ni ka yinda'a ri Tito. ² Ni ja'an ri chi ni kachi Yandios ja na ki'in ri. Ti yukan ni ka ndututu siin mani maa chaa ka kuña'nu

nuu yivi ka kandixia. Ti ni nakani ri jnu'un ri nuu da naa da siki jnu'un ka'an ri nuu yivi inga nación, ja yivi un tu ka jini kuiti i jnu'un Yandios. Siukan ni kachi ri nuu da naa da nava na kujnuni ini da ja siukan kuu jniñu sa'a ri. Ti ni ka janta'u da ru'u. Ja yukan tu ni kendo ka'a jniñu ni sa'a ri ja ni ka'an ri undi nuu.

³ Ti yukan ni kuncha Tito jiin ri. Vasu tu ni kuu da maa chaa hebreo, ko tu ni kachi chaa ka kuña'nu un ja na chiñu'un da ichi yivi hebreo, ja ni'in da ñin seña nuu yiki kuñu da. Tu kuiti ni ka ka'an da un. ⁴ Ti tijni yivi ja tu ka kandixia ndaa maa Cristo ni ka kivi da yukan, ko ni ka kivi da so ja kuni da nde'e da nasa ka chiñu'un yo Yandios, nu siin yo jiin ichi chaa hebreo un xi tuu. Ko tukaa chayika ley jana'an un yo'o ja na siuku yo taka ichi un, chi ja ni jiña Cristo Jesús ñin ichi jaa ki'in yo. Ko uu ga yivi un tu ka kandixia i sia'an. Ti ka kuni i chayika i ru'u naa ri ja na chiñu'un ri ichi chaa hebreo. ⁵ Ko ni ñin ti'li tu ni ka janta'u kuiti ri nuu yivi un ja chayika i yo'o naa yo, ja siuku yo ichi yivi hebreo un. Siukan ni ka sa'a ri nava na kuñii maa jnu'un ndaa siki Cristo Jesús jiin ra naa ra.

⁶ Sa su'va maa chaa ka ndisojniñu ña'nu nuu yivi ka kandixia un, tu ni xndaku da nuu ri ja na xna'an ri ichi un. Ti ni inga jniñu jaa, tukaa ni kachi da ja sa'a ri. Ti vasu chaa ña'nu ka kuu da, ko tu ni yu'u ri ja ka'an ndaa ri jnu'un nuu da. Tu ni yu'u kuiti ri, chi ñin ni ka kuu tendi'i yivi nuu Yandios. Ja yukan tu nau inga jnu'un ni chayika da naa da ru'u ja sa'a ri. ⁷ Su'va ni ka nakuni ndaa da ja maa Yandios ni tatu ya jniñu ja'a nuu ri, ja na ka'an ri jnu'un ya nuu yivi inga nación nanu ni tatu ya jniñu nuu Pedro ja na ka'an da jnu'un ya nuu maa yivi hebreo. ⁸ Sia'an ni nakuni ndaa chaa ka ndisojniñu un, ja maa Yandios ni ja'a jniñu nuu Pedro ja na kuu da apóstol, ti ka'an da jnu'un Cristo nuu yivi nación hebreo. Suni sia'an ni nakuni ndaa

da ja maa Yandios ni ja'a jniñu nuu ri ja na kuu ri apóstol nuu ya, ti ka'an ri jnu'un Cristo nuu yivi taka ga nación. ⁹Ja yukan kuu ja Jacobo, Pedro, jiin Juan ni ka jini ndaa da ja maa Yandios ni ja'a jniñu nuu ri, chi iyo va'a xaan jniñu ni tatu ya ja sa'a ri. Vasu ka ka'an yivi ka kandixia ja maa da naa da kuu chaa ka kuña'nu ga, ko ni ka jniñ da nda'a ri jiin Bernabé. Yukan ni kundaa ja iyo jnu'un mani ini jiin ri, chi ni kundaa ini da naa da ja na kin ka'an ri jnu'un Cristo nuu yivi taka ga nación, ti maa da naa da na ki'in da jiin jnu'un ya nuu mani yivi hebreo. ¹⁰ñin jnu'un ni ka tatu da nuu ri kuu ja na koto va'a ri nuu yivi nda'u, ti na chindee ri i. Ti suni maa ri, ñukuu ndaa ini ri ja sia'an kin koto va'a ri nuu yivi nda'u naa i.

Kanajiin Pablo nuu Pedro

¹¹Yukan ti na ni jaa Pedro ñuu Antioquía ñin jinu, ni kanajiin ri nuu da, chi ni yuji da jiin ñin jniñu sa'a da. ¹²Xnakan iyo va'a xaan jniñu sa'a da niku, chi yaji da staa jiin yivi inga nación. Ko ni jakoyo uu xi uni chaa ni taji Jacobo. Ja yukan tukaa ni yaji Pedro staa jiin yivi inga nación un, ti ni kuxio da kua'an da. Tukaa ni yaji da staa jiin yivi un, chi yu'u da sa kuni chaa ni jakoyo un ja tukaa ga siuku da ichi yivi nación hebreo. Ti yukan ka'an da siki da. ¹³Ti uu ga chaa hebreo un ja suni ka kandixia da, ni ka jajnu'un da Pedro ja tu yaji da staa jiin yivi inga nación un. Ti suni undi Bernabé suni sia'an ni sa'a da ja ni kejna'an da jiin Pedro. ¹⁴Ti ru'u Pablo, nu ni jini ri ja tu iyo va'a nava sa'a Pedro, ti ni kanajiin ri nuu da nuu ni ka ndututu ri. Sia'an ni sa'a ri nuu taka ga ñani jna'an ri un, chi tukaa siuku ndaa da maa jnu'un Yandios, ti ni kachi ri jiin Pedro: “Kuu ra chaa nación maa yo ja kuu hebreo, ti tukaa siuku ra ley jana'an un, chi kuu kaji ra staa jiin yivi inga nación un. Ko siki ja ni kuxio ra kua'an ra, ti vijna ¿xi kuni xndaku

ra nuu yivì inga nación un ja na siuku i ley chaa hebreo xino? Xi nu sia'an kuni ra sa'a ra, ko ni maa ra tu siuku jnu'un un.” Siukan ni kachi ri nuu Pedro na ni ka ndututu yivì ka kandixia un.

¹⁵ Yo'o, chi ka kuu yo maa chaa nación hebreo, ti undi nuu ni kachi yo ja tu ka sa'a yo kuachi nanu maa yivì taka ga nación ja ka nchakuachi i. ¹⁶ Ko tukaa vijna. Chi yo'o ja ka kuu yo yivì hebreo, ka jini ndaa yo ja tu kendo ndaa nuu Yandios ja siuku yo jniñu ta'u ley Moisés. Chi ansu kachi Yandios ja tukaa jna'nu ndatu yo jiin kuachi yo nu na kuandatu yo ley un, chi mani maa ja na kandixia ndaa yo jniñu ña'nu ni sa'a Jesús, ya kuu Cristo. Yukan kuu ja yo'o ja ka kuu yo yivì hebreo, tu iyo inga ichi, chi maa ñin ni ja ka kandixia yo Cristo Jesús. Siki yukan ti kachi Yandios ja tukaa ga jna'nu ndatu yo jiin kuachi yo, ansu ja siuku yo maa ley Moisés. Chi kachi nuu tutu ii: “Ni ñin yivì tu kendo ndaa i nuu Yandios siki ja siuku i maa ley Moisés”, kachi tutu.

¹⁷ Ti yo'o naa yo, yivì hebreo, nu ka kandixia ndaa yo ja ni ji'i Cristo ja'a yo, nusa ti ka ñukuu ini yo ja kachi Yandios ja tukaa ga jna'nu ndatu yo jiin kuachi yo. Ti vasu kandixia yo Cristo, ko nini iyo ñin jnu'un ini yo ja sa'a yo kuachi nanu yivì taka ga nación. Nu sia'an kuu, ¿ti ndixia ja skivi Cristo yo'o nuu kuachi nu? ¡Tu kuu kuiti! Chi tu kuu kuiti kachi yo ja ni skivi Cristo yo'o nuu kuachi, chi maa ya tu yivì ya jiin kuachi. ¹⁸ Tu kachi kuiti yo ja Cristo ni skivi ya yo'o nuu kuachi. Ko nu na nandeokuñi tuku ri ja xna'an ri ley Moisés ja ni xndoo ri undi nuu, ti sakanuu ri inga jniñu jiin maa jniñu ni sa'a Cristo ja'a ri. Nu siukan ti nduni'in ini ri siki maa Yandios, chi vijna ni ja'a ya inga ley ja kachi ja kandixia yo Cristo sia'an ni. ¹⁹ Undi nuu, su'va ni nduku ndee ri ja siuku ri maa ley Moisés, ko ansu ja sia'an ni sa'a ri ti ja ni kendo ndaa ri nuu Yandios. Ko

tuu, chi vijna kuu ri nanu ja ni ji'i ri nuu ley. Tukaa yinda'a ley ru'u. Sia'an kuu nava na kuchaku ri ja na sa'a ri nava kuni Yandios. ²⁰ Kuu nanu ja ni ji'i Cristo ja'a ri, ti yukan tukaa ga nandeokuñi ri sa'a ri nanu ni sa'a ri undi nuu. Vijna na sa'a ri nava kuni maa Cristo, chi kancha ya jiin ri. Ti ni kancha ri nuu ñuyivi ja'a, kandixia ndaa ri nuu maa ñin ni Se'e Yandios. Chi mani maa ya kuu ja ni kunda'u ini ya ru'u, chi maa ñin ni ya ni ji'i ja kuu maa ri. ²¹ Ni tu kuu kasi kuiti ri jnu'un Yandios ja kunda'u ini ya yo'o naa yo. Yukan kuu ja ni taji ya se'e ya ja ni ji'i ya ja'a yo. Chi nu jandaa ndixia ja kendo ndaa yo nuu Yandios siki ja siuku yo maa ley Moisés, nusa ti tu ni jniñu kuiti ja ni ji'i Cristo ja'a yo naa yo nusa.

Jnu'un ley jiin jnu'un kandixia

3

¹ Ñani ja tu ka ndo'o va'a ini ra naa ra, ¿ndoo ni ka sana xini ra? ¿Xi nau yivi ni xnda'u ro'o naa ra nu? ¿Nasa kuu ja tu ka jandatu ra nuu maa jnu'un ndaa Yandios, maa jnu'un ndaa ja ni ka ka'an ri nuu ra naa ra? Chi ni ka'an kaji ri maa jnu'un Cristo ja ni ji'i ya nuu nda'a cruz ja kuu maa yo naa yo. ² Vijna ti na kachi ri ñin jnu'un nuu ra. Ni ka ni'in ra Espíritu Santo ja kuncha ya jiin ra siki ja ni ka kandixia ra maa Cristo Jesús, ti ansu ja kuandatu ra nuu ley Moisés. ³ Xaan ga ni ka sana inijnuni ra ja ni ka nduni'in xaan ini ra vijna. ¿Xi ka ndo'o ini ra ja sa'a ra mani jniñu ja ta'u ley Moisés, ja sia'an na kendo ndaa ra nuu Yandios? Va tu chaku ini ra ja maa Espíritu Santo ni sama ya inijnuni ra, ti maa Espíritu ya kuu ja chindee yo'o ja na kundee yo siuku ndaa yo jnu'un ya, ansu ja siin yo jiin ley Moisés. ⁴ Xaan ga kua'a nundo'o ni ka jito ra ja ni ka sa'a yivi jiin ra, siki ja ni ka kandixia ra maa Cristo Jesús. ¿Ni ka ndo'o ka'a ra nundo'o un nusa? ⁵ Ko tuu, chi maa Yandios ni taji Espíritu

Santo kuncha ya jiin ra. Ti maa ya kuu ja sa'a jniñu ña'nu un jiin ra naa ra. Chi na ni ka jiniso'o ra jnu'un Jesús, ya kuu Cristo, ti ni ka kandixia ra. Ko ni tu sa'a kuiti ya sia'an nu na siin ra jiin jniñu ta'u ley Moisés.

⁶ Suni sia'an ni kandixia chaa ña'nu Abraham maa jnu'un ni chisojnu'un Yandios nuu da. Ja yukan ni janta'u Yandios maa da, ti ni kachi ya ja tukaa ga jna'nu ndatu da jiin kuachi, nava na kendo ndaa da nuu ya. ⁷ Ja yukan na chaku va'a inijnuni ra ja yivi kandixia ndaa kuiti jnu'un Yandios, ti janta'u Yandios maa i ti skonani ya maa i jna'an Abraham. ⁸ Sia'an yoso nuu tutu ii Yandios najana'an, ja ndumani ya jiin tendi'i yivi taka nación ja tu ja'i nakuni i jnu'un ya, ko ndumani ya jiin yi, ti tukaa ga jna'nu ndatu i jiin kuachi i nu na kandixia ndaa i jnu'un ya. Chi sia'an ni ka'an Yandios jnu'un va'a un jiin chaa ña'nu Abraham ja ni kachi ya: “Kandichi ri jiin yivi taka ga nación nu na kandixia i jnu'un ri nanu ni kandixia maa ra ti tukaa jna'nu ndatu i”, kachi ya. ⁹ Ja yukan kancha Yandios jiin tendi'i yivi ka kandixia jnu'un ya, sia'an nanu ni kuncha ya jiin chaa ña'nu Abraham, chi ni kandixia ndaa da jnu'un ya.

¹⁰ Ko yivi ja xndaku ja na siuku yo ley Moisés, na kachi ri ja ja ni jna'nu ndatu yivi un, ja sia'an ka'an i. Ni jna'nu ndatu i chi sia'an kachi nuu tutu ii Yandios: “Nu tu siuku ndi kuiti ra jnu'un yoso nuu tutu ley, ti nu tu sa'a ra taka jniñu ta'u ley un, ti na jna'nu ndatu ra”, kachi nuu tutu Yandios. ¹¹ Tu kachi kuiti Yandios nuu ni iin yivi ja kendo ndaa i nuu ya ja sa'a i taka jniñu ta'u ley Moisés. Sia'an ka'an ri chi kachi nuu tutu ii Yandios: “Tukaa ga jna'nu ndatu yivi siki kuachi i nu na kandixia ndaa i nuu ri. Ja yukan kendo ndaa i nuu Yandios ti kuchaku i jiin ri ja kuu taka saa ni”, kachi ya nuu tutu ii. ¹² Ko nu nau yivi na kuandatu ni ley Moisés un, ti tukaa kandixia i Cristo, chi

sia'an kachi tutu ii: “Nu sa'a ndi kuiti ra taka ja ka'an nuu ley ja'a, ti keta'u ra ja kuchaku ra ja kuu taka saa ni, chi ni kundee ra ni siuku ndi'i ra taka jnu'un un”, kachi tutu ii.

¹³ Ko ja ka jini yo nava ka'an maa ley un ja jna'nu ndatu yo nu tu kundee yo siuku ndi'i yo jnu'un ka'an. Ti ja yukan ni chaa Cristo ja ni chunaa ya yo'o nuu jnu'un un, ja ni ji'i ya ja kuu maa yo naa yo. Chi ja siki kuachi yo ti ni jna'nu ndatu ya ja ni ji'i ya nuu nda'a cruz sia'an nanu kachi nuu tutu Yandios: “Na jna'nu ndatu taka yivi ja kundaka nuu ñin yujnu, ja na kuta'u i jnu'un kanuu siki kuachi ni'in ni sa'a i”, kachi tutu. ¹⁴ Ni kandixia Abraham Yandios. Yukan ti kachi ya ja tukaa jna'nu ndatu Abraham ja kuu kuachi da. Sia'an ni chunaa ya maa da. Ti siki jniñu ña'nu ni sa'a Cristo, yukan ni chunaa Yandios sava'ni ga yivi inga nación nu na kandixia i jniñu Cristo. Ja yukan tendi'i yo'o ja ka kandixia jnu'un ya, ni taji ya Espiritu Santo na kuncha jiin yo nava ni chisojnu'un ya undi nuu.

Jnu'un siki ley jiin siki jnu'un ja ni chisojnu'un ya

¹⁵ Ñani, na kachi ri ñin jnu'un nasa sa'a yo naa yo, chi nu sa'a yo ñin tratu siki ñin ndajniñu ti jakava ñin tutu. Ti nuu tutu un kua'a yo firma yo xi kua'a yo xini nda'a yo, ti jiin yukan ni kukutu tratu ni ka sa'a yo. Ti ni ñin yivi, tu kachi ja tu nijniñu kuiti tutu un, vasu na kachi i ja na chiso i uu uni ga jnu'un nuu. Ko ja siki jnu'un ni chisojnu'un Yandios, jandaa ga kuu. ¹⁶ Chi undi na jana'an ni chisojnu'un Yandios nuu Abraham. Ti jnu'un un ni kundaa ndixia nuu maa ñin ni jna'an da. Ko tu kachi kuiti nuu tutu ii ja siki tendi'i jna'an da ja vekoyo. Chi su'va kachi nuu tutu ja nuu maa ñin ni jna'an da ja kii ni chisojnu'un Yandios. Ti jna'an Abraham ja kii ni kuu maa Cristo. ¹⁷ Ja yukan kuu jnu'un ka'an ri ja xnakan ni sa'a Yandios ñin tratu jiin Abraham na ni chisojnu'un ya ja na

kii Cristo. Yukan ti ni ya'a kuun ciento oko uxi kuiya, ti sa ni ja'a ya ley nuu Moisés. Ko ley un tu jasi nuu jnu'un ja siki Cristo ja ni chisojnu'un ya undi nuu na ni ka'an ya jiin Abraham. ¹⁸ Ko nini nuu yivi ka jandatu ley Moisés na kua'a ya ta'u i ja na kendo ndaa i nuu ya, yukan ti tukaa na kua'a ya ta'u nuu yivi ja kandixia i maa jnu'un ni chisojnu'un ya. Ko ansu sia'an ni chisojnu'un ya nuu Abraham. Tu ni kuu ni ñin jniñu ni sa'a Abraham ja ni ni'in da ta'u un, chi mani ja ni kunda'u ini ya maa da. Ja yukan ni ja'a ya ñin ta'u nuu da jiin jnu'un ni chisojnu'un ya nuu da jiin nuu maa ñin ni jna'an da.

¹⁹ Nu sia'an, ¿ti nasa kuu ja ni ja'a Yandios ley nuu Moisés nu? Vijna ti na kachi ri nuu ra nasa ni jajniñu ley ni ja'a Yandios nuu Moisés. Chi ni xnukoo ya ñin ley nuu yivi naa i ja na nakuni i kuachi i. Ti sia'an ni iyo ley un undi kivi ni kenda Cristo, maa jna'an Abraham. Chi ja siki maa jna'an Abraham un ni chisojnu'un Yandios na ni ka'an ya jiin da undi najana'an. Ti ángel ka junukuachi nuu Yandios ni ka nakua'a ley ya nuu Moisés, ti Moisés ni nakua'a ley un nuu yivi nación Israel. ²⁰ Ko nu ni ka'an Yandios jiin Abraham tu ni jajniñu ya inga ja kancha ma'ñu sava, chi maa ñin ni Yandios ni chisojnu'un ya nuu da.

²¹ ¿Va nu ka ndo'o ini ra ja ka'an Yandios jiin uu inijnuni xino? ¿Va nu chajiyo ya jnu'un ni chisojnu'un ya nuu Abraham jiin jnu'un ley ni ja'a ya nuu Moisés xino? ¿Ko tu sa'a kuíti ya sia'an! Chi ndínduu jnu'un ni ka'an ya un kejna'an, vasu jnu'un ni chisojnu'un ya nuu Abraham xi jnu'un yoso nuu ley ja ni ja'a ya nuu Moisés. Ndínduu jnu'un un kejna'an. Ko vasu sia'an kuu, ko tu ni kachi Yandios ja tukaa iyo kuachi i nuu yivi ja nanduku ndee i ka jandatu i ley, chi tu iyo ni ñin ley ja kuandatu i ti kendo ndaa i nuu ya, jiin ja kuchaku i jiin ya. ²² Ko tu kundee

i siuku i jnu'un un, chi nuu tutu Yandios ja xna'an ley, suni ka'an ja tendi'i yivi ñuyivi ja'a iyo kuachi siki i. Ko kendo ndaa yivi nuu Yandios jiin jnu'un ni chisojnu'un ya najana'an, ti jnu'un un ka'an ja na kandixia yo maa Jesús, ya kuu Cristo. Ti ansu ja kundio ini yo kendo ndaa yo nuu Yandios nu na siuku yo ley Moisés. ²³ Undi nuu ley un ni kuu nanu chaa ndito vekaa, chi tu ni kuu nanu ja sia yo nuu kuachi. Ti sia'an ni ka siuku yo undi ni chaa maa Cristo. Undi yukan ti sa ni ja'a Yandios inijnuni yo ja na kandixia ndaa yo maa Cristo. ²⁴ Ti nanu iin chaa ja sajniñu ka'a, ti ni jito va'a da nuu se'e chaa xiin ve'e un, suni sia'an ni yinda'a ley un yo'o naa yo undi kivi ni chaa Cristo, sa ni ka kandixia yo maa jniñu ña'nu ni sa'a ya ja ni ji'i ya ja kuu maa yo naa yo. Ti nu na kandixia ndaa yo maa ya, yukan ti tukaa yinda'a ley un yo'o naa yo. ²⁵ Ko vijna chi ja ni kii Cristo, ti tukaa ga yinda'a ley un yo'o, chi ja ni ka kandixia ndaa yo maa Cristo. Tukaa yinda'a ley un yo'o naa yo.

²⁶ Yukan kuu ja tendi'i ra kuu Se'e Yandios, chi ni ka kandixia ra nuu maa Cristo Jesús. ²⁷ Ti taka ro'o ja ja ni ka janducha ni xna'an ra ja jandaa ndixia kuu ja ni ka ndivi ra nuu nda'a Cristo. Vijna ti kuñukuu ini ra ja na nduu ra nava kuu maa ya. ²⁸ Ti tukaa ga kondo'o ini ra naa ra nu ka kuu ra yivi ñuu hebreo xi kuu ra yivi inga nación. Tukaa ga kondo'o ini ra ja kuu ra muzu ni ka jaan yivi, xi ja sajniñu ra ja kuu maa ra. Suni tukaa ga kondo'o ini ra nu kuu ra chaa xi ñasi'i. Tukaa ga kondo'o ini ra siki yukan, chi vijna iin ni ga ni ka kuu ra siki ja tendi'i ra ni naki'i nuu nda'a Cristo Jesús. ²⁹ Nu kandixia ra Cristo, ti ka yi'i ra jiin ya. Ja yukan ka kuu ra se'e nuu tata yo chaa ña'nu Abraham, ti jandaa ja na ni'in ra naa ra maa ta'u ni chisojnu'un Yandios nuu da.

4

¹ Suni na kachi ri ñin jnu'un. Nu ñin tata na chisojnu'un da nuu ñin se'e da ja kua'a ndi'i da ta'u i, ko suchi un kuu i nanu ñin muzu ja sajniñu ka'a, chi tu ja'i ndivi nda'a i ta'u ni ja'a tata i. Ti jaa kivi ja naki'i nda'a i ta'u un. Vasu changa ga kind'a i ti siukan kuu ja kuu i nanu ñin muzu ja sajniñu ka'a nuu tata i. ² Chi yivi ka jito ve'e tata i, ka yinda'a da maa i ja koto da i undi na jinu kivi kachi tata i. ³ Ti nanu suchi un ni kuu yo na changa ga kandixia yo Cristo. Ti kuu yo nanu suchi kuachi ja tu ja'i nakuni yo naa ichi ki'in nuu ñuyivi ja'a. Ti ka jandatu yo nuu sava'ni ga ichi, vasu tu kuu un maa jniñu ña'nu ja ni sa'a Cristo Jesús. Ti ni'in xaan ni ka junukuachi yo nuu ichi un. ⁴ Ko nu ni jinu kivi ni jani Yandios, ti ni kundaa jnu'un ya nu ni taji ya maa Se'e ya nuu ñuyivi ja'a ja ni kii ñin ñasi'i sia'an ni. Ti ni kii ya nuu nación chaa hebreo ja ni ka junukuachi da nuu ley Moisés. ⁵ Siukan ni kii kaku ya nuu ñuyivi ja'a, ja ni kii chunaa ya kuachi yivi naa i ja ni ka yi'i i jiin ley najana'an un, nava na xndoo i ja ka'nu nuu ley un ti tukaa ga siuku i. Vijna ti tukaa ga kundatu yo inga ta'u, chi ja ni nakinse'e Yandios yo'o naa yo, ti vijna ja ni ni'in ta'u yo nuu ya. ⁶ Ti siki ja ka kuu yo se'e ya ni taji ya Espiritu Santo ja na kuncha ya jiin yo, ti Espiritu un kanajaa nuu Yandios ja'a yo, ti kachi ya: "Tata ri", kachi ya. ⁷ Nusa ti vijna tukaa kuu ra nanu ñin muzu ja sajniñu ka'a nuu ley najana'an un. Vijna ti ni nduu ra se'e Yandios. Ti yukan kundio ini ra ja ni'in ra ta'u ja siki jniñu ña'nu ni sa'a Cristo. Na ni'in ra ta'u nuu ya nava ni chisojnu'un ya undi najana'an.

Ndi'i ini Pablo nasa ka kuu yivi ka kandixia ini ñuu Galacia

⁸ Ro'o chaa ñuu Galacia, na kachi ri ja najana'an na ti nakuni ga ra maa jnu'un Cristo, ti ni ka nchañu'un ra santu ja ni ka sa'a yivi jiin nda'a i, vasu tu ni kuu maa

Yandios ndixia. Nanu ñin muzu ja sajniñu ka'a, suni sia'an ni ka junukuachi ra nuu santu un. ⁹ Ko vijna ti ja ni ka chaku ini ra nau kuu maa Yandios. Chi maa Yandios ni kunda'u ini ya, ti ni nakana ya ro'o naa ra ja ka nduu ra se'e ya. Nu sia'an kuu, nusa ti ndoo ka sana xini ra vijna ja kuni nduu tuku ra nanu suchi yiki ja tu ja'i nakuni i ichi Yandios. ¿Xi kuni ndeokava tuku ra ja sajniñu ka'a ra nuu ichi najana'an un, ti xndoo ra ichi Yandios nu? ¿Xi ka kuni nduu tuku ra muzu nanu ñin muzu ja sajniñu ka'a ti ka junukuachi nuu ley jana'an un nu? ¹⁰ Xi ka jani ini ra ja nita'u ra nuu Yandios ja ka chiñu'un ra tijni kivi ii, jiin tijni viko ja suni ka chiñu'un ra taka kivi ja nukoso yo, jiin taka kivi ja nukuiñi kuiya, vasu tu ni jniñu kuiti jnu'un un. ¹¹ Ja yukan ndi'i xaan ini ri ja so ni xna'an ka'a ri jnu'un Yandios nuu ra naa ra.

¹² Ñani naa ra, kanda'u ri jiin ra ja koto ma na kakayata ra ti siuku ra jnu'un ley Moisés nanu ka sa'a yivi nación Israel. Chi ru'u Pablo, ni xndoo ri taka jnu'un un, ti ni nduu ri nanu ro'o naa ra ja tu ka yi'i ra nuu nda'a ley un.

Ti suni nuku'un ini ri ja na ni kuncha ri jiin ra naa ra yukan, mani ja ni ka sa'a va'a ra jiin ri, ti ja yukan tu nau inga jnu'un ja ka'an ri siki ra. ¹³ Ti ka jini va'a ra nasa ni nakani ri jnu'un Yandios siki Cristo Jesús nuu ra naa ra undi saa. Siki ja ni ku'u ri jiin kue'e kuu ja ni kendo ri yukan, ti ni nakani ri jnu'un va'a nuu ra naa ra. ¹⁴ Vasu ni jna'an ri nundo'o ja ni ku'u ri, ko tu ni ka skexiko ra ru'u, ni tu ni ka keni'in ra ru'u ja na ki'in ri. Chi su'va ni ka janta'u va'a ra ru'u nanu ja kuu ri ñin ángel ja junukuachi nuu Yandios. Ni ka janta'u ra ru'u na kaa ja maa ri kuu Cristo Jesús. ¹⁵ Ti vijna va tukaa ga iyo sia'an nusa. Va skexiko ra ru'u naa ra nusa. ¿Nachi kua'an ja sii xaan ni ka kuu ini ra jiin ri? ¿Ti nachi kua'an jnu'un ja va'a xaan ni ka chindee ra ru'u nusa? Undi nuu tu ni iyo ni ñin jniñu

ja tu ni ka sa'a ra ja kuu ru'u, undi nakua'a ra nduchi ra nuu ri niku. ¹⁶ ¿Vijna ti xi ka ndo'o ini ra ja ja ni sama ini ri ja jito u'u ri ro'o naa ra nu? Va sia'an ka ndo'o ini ra, chi ka'an ri mani jnu'un ndaa nuu ra naa ra.

¹⁷ Iyo yivi ja kuni ndumani jiin ra, ko ka kuni sa'a mani i jiin ra siki ja kuni xnda'u i ro'o. Ka kuni i sasiin i ro'o ja tukaa ka siuku ra jnu'un ni xna'an ri un, nava na kandixia ra taka jnu'un ka xna'an maa i. ¹⁸ Ti vatu ni ka sa'a mani jna'an ra jiin inga yivi vaji i xna'an i nuu ra. Ko nini na kundio ini ra ja siuku ra jnu'un ndaa nanu maa jnu'un ni xna'an ri nuu ra, chi maa iin ni jnu'un ndaa kuu. Ja yukan nini na nde'e va'a ra taka kivi, ansu nu kancha ri jiin ra naa ra.

¹⁹ Ja yukan na'nu xaan ini ri chi ka kuu ra nanu se'e ri. Na'nu xaan ini ri nanu iin ñasi'i nu kaku se'e ña. Ja yukan ndi'i ini ri ja ka kuni kandixia ra iin jnu'un siin ja tu kejna'an jiin maa jnu'un ndaa. Sia'an siin ri kunda'u ini ri ro'o undi kivi nakuni ndaa kuiti ri ja tendi'i ra naa ra ka kandixia maa iin ni jniñu ni sa'a Cristo ja'a ra naa ra, ti ansu ja kandixia ra inga jnu'un.

²⁰ Vijna ti ñukuu ini ri jaa ri nuu kanchuku ra ti ndajnu'un mani yo naa yo, chi jitu ndi'i ini ri nasa ka kuu ra naa ra, nu ka ñukuu ini ra jnu'un ni xndaku ri xi tuu.

Siki jnu'un Agar jiin Sara

²¹ Na kachi ndaa ri ñani naa ra, ja nu ka kuni siuku ra ley Moisés un, ¿chi va tu ka chaku ini ra nasa ka'an ley un nusa? ²² Chi kachi nuu tutu ii Yandios ja chaa ña'nu Abraham ni iyo uu se'e da. Iin yii kuu se'e Agar, ña'an sajniñu ka'a ve'e da, ti inga yii kuu se'e da jiin maa ñasi'i da Sara. ²³ Ti se'e ña'an ja sajniñu ka'a ve'e da un ni kaku i nanu nava ka kaku yo'o naa yo, ko se'e maa ñasi'i da un ni kaku i siki jnu'un ja ni chisojnu'un Yandios ja na koo iin se'e Abraham jiin ñasi'i da.

²⁴ Jnu'un ka'an ri ja'a kuu uu jnu'un ja siin siin kuni ka'an. Chi siki uu ñasi'i un kuu ja ka'an siki uu tratu ni chisojnu'un Yandios. ñin tratu un kuu ja ka'an siki yuku Sinaí, chi yukan ni ja'a Yandios ley nuu Moisés najana'an. Jnu'un un ndakuni'in siki Agar chi se'e ña kuu muzu ja ka sajniñu ka'a i. ²⁵ Agar kuu ña nanu ley Moisés ja ni ja'a Yandios undi xini yuku Sinaí ja kande ini ñuu Arabia. Yuku un kuu nanu yivi kanchuku ñuu Jerusalén vijna, chi ka kuu i nanu muzu siki ja ka junukuachi ti sajniñu ka'a i nuu ley ni ja'a ya un. Agar jiin se'e ña kuu nanu ley un, chi ni ka sajniñu ka'a ña ini ve'e Abraham.

²⁶ Ko ñuu Jerusalén ja kande andivi vijna yi'i jiin Yandios, ti yivi ñuu un tukaa kuu kuiti i muzu ja sajniñu ka'a nanu sa'a yivi ñuu Jerusalén ja kande nuu ñuyivi ja'a. Yivi ñuu Jerusalén ja kande andivi, ni ka kee i nuu nda'a ley ja yi'i jiin Jerusalén nuu ñuyivi ja'a. Ti nanu ni kaku se'e Sara nava ni chisojnu'un Yandios, suni sia'an koo jiin yivi ja ka yi'i i jiin Jerusalén andivi, chi na ni'in i ta'u ni chisojnu'un Yandios, ja na nduu i se'e ya. Yukan ti ka kee i nuu nda'a ley ja yi'i jiin Jerusalén kande ñuyivi ja'a. Yukan ti Jerusalén ja kande andivi kuu nanu nana yo, ²⁷ chi sia'an kachi nuu tutu ii Yandios:

Ro'o ña'an numa ja tu iyo ni ñin se'e ra, na kosiñ ini ra.

Chi ro'o ja tu ja'i kondo'o ini ja skaku ra se'e, ko kivi na koo ñin se'e ra, ti kusii xaan ini ra, ti kanajiin ko'o ra ja kanajaa ra nuu Yandios.

Chi kua'a ga se'e ra koo ja ni kuu ra ña'an numa, ja ni xndoo yii ra ro'o, ansu ña'an kancha nuu jiin ñin cha.

Kachi tutu.

²⁸ Ti sia'an kuu ñani naa ra, chi ka kuu yo nanu se'e yii Abraham ja ni nani Isaac. Chi ni kandixia Abraham jnu'un ni chisojnu'un Yandios. Ja yukan ni kaku Isaac. Ti suni

sia'an ni ka kandixia yo jnu'un ya. Ja yukan ka kuu yo se'e Yandios. ²⁹ Na jana'an ni iyo ñin se'e yíi Abraham jiin Agar, ko ni kaku suchi un nanu ka kaku sava'ni ga yivi. Ti ni ka jajna'an i jiin Isaac, chaa ni kaku ja ni sa'a Espíritu Santo nava ni chisojnu'un ya nuu Abraham. Ti suni sia'an ka jna'an yo naa yo vijna, chi yivi kuni ja na siuku yo nuu ley Moisés, ka kuni kanaa i jiin yo, vanuxia maa yo ka kuu maa se'e ndaa Yandios siki jniñu ni sa'a Espíritu Santo jiin yo. ³⁰ Ti jandaa ndixia kuu yukan, chi sia'an kachi nuu tutu ii Yandios: “Keni'in ra ña'an kuu muzu ja sajniñu ka'a un na ki'in ña jiin se'e ña, chi so muzu kuu ña jiin se'e ña. Chi tu iyo ichi suchi un ja ni'in yi ta'u nuu ra nanu se'e maa ñasi'i ra, chi se'e maa ñasi'i ra kuu suchi xiin ta'u un”, ni kachi Yandios jiin Abraham. ³¹ Ja yukan ñani naa ra, tu kuu yo naa yo nanu se'e ña'an ni sajniñu ka'a un. Chi su'va ka kuu yo nanu se'e ñasi'i maa Abraham. Ti tukaa ga yi'i yo nuu nda'a ley najana'an un, chi su'va nuu maa Jito'yo Yandios ka yi'i yo vijna.

Va'a ga na siuku yo jnu'un maa Cristo

5

¹ Ja yukan na kundichi ni'in yo jiin jnu'un Yandios, chi ja ni nuña Cristo Jesús ñin ichi ja kinkoyo yo, ti ja ni keni'in ya yo'o naa yo nuu ley najana'an un, nava tukaa ga siin yo jiin. Ti koto nandeokuñi tuku ra kuandatu ra nuu ley un, chi nu sia'an ti nduu tuku ra nanu muzu ka sajniñu ka'a. ² Ti chunso'o va'a ra jnu'un ka'an ri ja'a, ja nu na kuandatu ra nava ka'an ley un, ja na koo ñin seña nuu yiki kuñu ra, ti va tu nijniñu kuñi jnu'un ni kandixia ra, ja ja ni ji'i Cristo ja'a ra naa ra. ³ Ti ni'in ka'an tuku ri inga jnu'un nuu taka chaa ja ka janta'u da ñin seña nuu yiki kuñu da, ja ka ndo'o ini da ja kendo ndoo da nuu Yandios ja sia'an sa'a da. Ko na kachi ri ja nu sia'an na siuku da ñin jnu'un

un, ti iyo ichi da ja na siuku da tendi kuiti ja ka'an nuu ley un. Chi nu na siuku ndi'i da jnu'un ley Moisés, ti kendo ndaa da nuu Yandios. Ko nu tu siuku ndi'i da jnu'un un, ni tu kendo ndoo kuiti da nuu Yandios. ⁴ Ti taka yivi ja ka'an ja kendo ndoo nuu Yandios ja ka siuku i jniñu ta'u ley Moisés un, nusa ti ni ka xndoo i maa Cristo Jesús, chi ni ka skexiko i jnu'un ja kunda'u ini Yandios nuu i, ja ni taji ya Cristo ni kii ya, ti ni ji'i ya ja kuu tendi'i yo naa yo. Ti ni tu kendo ndaa yivi un nuu Yandios nu na kandixia i inga jnu'un siin ja tu kejna'an jiin maa jnu'un Cristo Jesús. ⁵ Ko yo'o ja ka kandixia yo maa Cristo Jesús, ni sa'a Espiritu Santo ja na kandixia ndaa yo naa yo. Ti ka ñava'a yo jnu'un ndee ini ja kundatu yo iin kivi ka'nu ga un, ti kundichi yo nuu maa Yandios. Chi kandio ndaa ini yo ja kivi un kachi Yandios ja tu jna'nu ndatu yo jiin kuachi yo, chi ni ini yo ni ka kandixia yo maa jniñu ni sa'a Cristo Jesús ja'a yo naa yo. ⁶ Ka kandixia ndaa yo maa jniñu ni sa'a Cristo ja'a yo. Yukan ti nu ni'in yo seña nuu yiki kuñu yo, ko tu nijniñu un. Chi va nu ja siuku yo jnu'un un ti kendo ndoo yo nuu Yandios, xi ja tu siuku yo jnu'un un, ti tu kendo ndoo yo nuu Yandios, ko ansu sia'an kuu. Chi nini ja na kandixia ndaa kuiti yo nuu maa Cristo ti kendo ndaa yo nuu Yandios. Ti jiin jnu'un ndaa un ka kunda'u ini nuu jna'an yo.

⁷ Undi nuu, va'a ni ka jika ra nuu ichi Yandios, ko vijna tukaa. Nusa ti ¿nau ni xnda'u ro'o nu? Chi tukaa ka jandatu ra maa jnu'un ndaa Cristo. ⁸ Chi ansu sia'an ska'an Yandios ro'o naa ra. Chi su'va, maa ya ni nakaji ya ro'o ja ka kandixia mani jnu'un ndaa. ⁹ Xi tu ka jini ra iin jnu'un ja ka'an sia'an: “Ti'li ni levadura kuu ja keni'no ni tu'u chii yujña iya”, kachi tutu. Ko na kachi ndaa ri ja nanu iin ti'li levadura un kuu chaa ka xndoña'an un, ja ka kuni da ja na xnaa ndi'i maa ra naa ra, ja tukaa kandixia ra jnu'un ni ka

kandixia ra undi nuu. ¹⁰Ti siki ja ka yi'i yo jiin Jito'yo Jesús, ndixia ri ja tu sia ya ro'o naa ra ja kandixia ra inga jnu'un ja tu kejna'an jiin jnu'un maa ya. Chi tu jini ri naa chaa kuu ja sakanuu ini ra naa ra un, ko ja kuu maa da kua'a ndixia Yandios nundo'o nuu da. ¹¹Ñani naa ra, na kachi ri ndo ka jito u'u yivi hebreo ru'u, ti ka ndikun i ru'u. Ti nu siuku ri jnu'un najana'an ja ka ni'in yo seña nuu yiki kuñu yo, va kusii ini yivi un nuu ri, sa ti sia'an ndixia na xndaku ri. Nu sia'an xndaku ri, tukaa kuiti ini yivi hebreo nu ka jiniso'o i jnu'un siki Cristo ja ni ji'i ya nuu nda'a cruz. Tukaa ka kuiti ini i, chi vijna xndaku ri ja siin yo jiin jnu'un un niku. ¹²Ko taka chaa ja ka xnda'u da ro'o naa ra jiin jnu'un ja ka ni'in yo seña yiki kuñu yo, ti va'a ga na sinu da jniñu un. Va'a ga ja na ka'ncha da yiki kuñu maa da undi tukaa kuu da tata niku.

¹³Jandaa ndixia kuu ja ni nakaji Yandios taka ro'o naa ra nava tukaa ga siuku ra jnu'un ni ka sajniñu ka'a ra undi nuu. Chi su'va ni ka keta'u ra nuu jnu'un un. Nu ja ni ka keta'u ra nuu jnu'un un, ti va kondo'o ini ra ja sa'a ra sava'ni ga kuachi ja kuni yiki kuñu ra ja kanchuku ra nuu ñuyivi ja'a. Ko tuu, chi su'va na koto va'a ra taka jniñu sa'a ra nava tu kinikava ra nuu kuachi. Va'a ga na ku'un nda'u ini ra, ti chindee jna'an ra naa ra ja na kunchuku mani ra.

¹⁴Siukan na kunchuku ra nava na siuku ra ñin jnu'un ni ta'u Yandios ja kuu ñin ley kanuu ga ja ni kachi ya: “Na kuu ini ra nuu ñani jna'an ra nanu kuu ini ra nuu maa ra”, kachi tutu. ¹⁵Ko nu ka sa'a ra nanu ina ja ka yeyi'i jna'an, ti ka kuni kaji jna'an ra ja ka kanaa ra naa ra, ti jnu'un kanuu kuu un. Ko koto ra maa ra ja koto ma kunchuku ra undi sia'an. Chi nu kunchuku ra sia'an, ti tukaa kunchuku mani jiin ñani jna'an ra. Chi kunda'u ini Yandios yo'o nava suni sia'an kunda'u ini yo ñani jna'an yo.

Nasa kuni yo nau kuu yivi tu kandixia ti nau kuu yivi ka

kandixia

¹⁶ Na kachi ri ja na kani va'a ini ra ti na kuandatu ra jniñu ta'u maa Espíritu Santo, ti ansu ja kuandatu ra jniñu ndo'o ini añu ra. Chi nu kuandatu ra Espíritu Santo, ti tukaa siin ra jiin kuachi. ¹⁷ Chi nini ka ndo'o ini yo ja sa'a yo iin kuachi. Ko nu na kuandatu yo nava ndo'o ini añu yo, ti yukan jasi ja kuni maa Espíritu jiin yo. Ko nu su'va na kuandatu yo nava kuni maa Espíritu, yukan na ti maa Espíritu kasi ja tukaa ga kundio ini yo sa'a yo kuachi. Chi tu mani Espíritu Yandios jiin kuachi, chi ndi nduu ka kanaa. Ja yukan tu kua'a Espíritu ya jnu'un ja kundio ini ra sa'a ra kuachi. ¹⁸ Ko nu na siuku ra nava kuni maa Espíritu, ti tukaa ga yi'i ra nuu nda'a ley najana'an un ja kankuachi siki ra.

¹⁹ Ndijin ndaa ka jika yivi ka jika jiin kuachi, chi ka siuku i nava ndo'o ini añu i. Mani jniñu kue'e ka sa'a i. Ka jika i jiin jnu'un sii ini ti tu kanchuku na'iin yi, chi nini kaña ini ki'in yi ja siuku i nava ndo'o ini añu i. Ti ka yisikinchaa jna'an i, yisikinchaa i ñasi'i i xi ña'an un yisikinchaa ña yii ña. Ti sia'an ka sa'a i mani jniñu kue'e. ²⁰ Ka nchañu'un i sava'ni ga santu. Ka sa'a tasi i siki ñani jna'an i. Ka jito u'u jna'an i ja ka kanaa i nanu ina. Kuu kuasun ini nuu jna'an i. Ni tu kuu ya'a iin jnu'un nuu i, chi yachi xaan kuiti ini i. Ti ka jitu ini i nduku i ja kuu maa i, ti tu jitu ini i ja kuu nuu ñani jna'an i. Ni tu kanchuku mani i jiin taka ñani jna'an i, chi su'va sasiin i maa i ja tu kuni ka'an i jiin jna'an i. ²¹ Kuu kuasun ini i nuu ñani jna'an i nu ñava'a da taka ndajniñu ini ve'e da. Ka jajna'an ini i ka'ni i ndiyi. Ka ji'i yi ndixi, ti ka sa'a i sava'ni ga viko. Ti sia'an ka sa'a i kua'a xaan ga jniñu kue'e. Ja yukan ka'an ri nuu ra naa ra nanu ni xndaku ri undi nuu, ti na chu'un ini ra nava na kukuee kunchuku ra. Ko na xndaku ni'in ri nava ni kachi ri undi nuu, ja nu na sa'a ra naa ra taka jnu'un ni ka'an ri ja'a, ni

tu na nita'u kuiti ra ja najaa ra ñuu nuu ta'u Yandios jniñu.

²² Ti suni ndijin ndaa jini yo yivi va'a chi mani jniñu va'a ka sa'a i, vanuxia kancha Espíritu Yandios jiin yi. Ka ñunda'u ini i nuu ñani jna'an i. Siñ ka iyo ini i, ti kukuee kanchuku i jiin jna'an i. Ñukuu ndaa ini i jniñu sa'a i. Ti kanchuku mani i ja ka chindee jna'an i. Ti ka siuku i taka jniñu ka sa'a i. ²³ Tu ka kuña'nu nuu jna'an i ja sa'a i nava kuni maa i, chi ñin nuu ka iyo ini i. Ti ley Moisés un, tu kankuachi siki yivi ja kanchuku sia'an, chi mani jniñu va'a ka sa'a i.

²⁴ Yukan kuu ja yivi ka jika jiin jnu'un maa Cristo Jesús, tukaa ga kanuu ja ka jandatu i jnu'un ini yiki kuñu i ja ka sa'a i kuachi. Chi ka ñukuu ini i ja ni ji'i Cristo nuu nda'a cruz ja ni nama ya nuu kuachi un. Kuu nanu ja ni ka ji'i yiki kuñu i jiin Cristo, nava tukaa ga kanuu ja sa'a i kuachi naa i. ²⁵ Ja yukan nu kancha maa Espíritu Santo jiin yo, ti na sa'a yo nava kuni maa ya.

²⁶ Koto ma kava vixi ini ra jiin jnu'un ka'an ra, chi jiin yukan skuiti ra ini ñani jna'an ra ja na kuu kuasun ini ra nuu i.

Ja na kukutu ini yo ja chindee jna'an yo

6

¹ Ñani, nu ni jini ra ja ni kinikava ñin ñani jna'an ra nuu ñin kuachi, ti koto nde'e ra nundo'o jna'an da. Su'va na najista ra da jiin jnu'un va'a ja xndaku ra nuu da, ja ka kuu ra ñani jna'an siki Cristo, ti jika ra jiin Espíritu Santo. Ko koto va'a ra maa ra ja tu kinikava ra nuu kuachi un. Ti sia'an na kuu xndaku ra nuu ñani jna'an ra, ko vii vii na xndaku ra nuu da ja nachun'un ichi ra da nuu ichi va'a. ² Sia'an na chindee jna'an ra naa ra ja kuu nuu sava'ni ga nundo'o ja ka jna'an ñin ñin ra. Ti nu siukan na sa'a ra, ti ka siuku ndaa ra taka jnu'un kuu ley ni kachi Cristo. ³ Ko nu

sandoo ra maa ra ti kava vixi ini ra ndo'o ini ra ja jankivi kinikava ra nuu kuachi, ti so xnda'u ra maa ra. Chi tundo kuu kuiti ra nu sia'an. ⁴ Yukan ti ndi iin ra na nde'e va'a nu iyo ndaa jniñu ka sa'a ra. Yukan na ti kuu kachi ra ja iyo ndaa ra nuu Yandios. Xnakan va'a nde'e ra jniñu sa'a maa ra, ti ansu ja ka'an ra siki jniñu ka sa'a ñani jna'an ra. Chi nu jini ra ja iyo va'a jniñu sa'a ra, ti va'a sa'a ra nusa, ko tu kuu ichi ini ra siki jniñu ka sa'a ñani jna'an ra. ⁵ Suni na siuku ra maa jniñu ndiso iin iin ra nuu Yandios, ansu na nakua'a ra nuu inga.

⁶ Ti suni chindee ra naa ra nuu yivi ka xna'an jnu'un Yandios nuu ra, nava na ni'in da taka ja va'a nava ni ka ni'in ra naa ra.

⁷ Koto ma xnda'u ra maa ra, chi kuu nanu iin chaa saka triu, chi nastutu da nava ni saka da. Suni sia'an kuu nu kusikinchaa yo Yandios ti kachi yo ja tu jini yo jnu'un ya. Chi taka ja sa'a yo, ti ndi'i nani'in yo. Nu na sa'a yo mani jniñu va'a ti suni sia'an nani'in yo mani jniñu va'a. Ko nu na sa'a yo mani jniñu kue'e, ti nani'in yo nundo'o. ⁸ Chi nu na sa'a yo nava kuu ini maa yo, ti nani'in yo nundo'o ja naa yo. Ko nu su'va na sa'a yo nava kuu ini maa Espiritu Santo, ti nani'in yo iin ta'u ja kuchaku yo ja kuu taka saa ni jiin Yandios.

⁹ Koto ka'ncha ini yo jiin jniñu sa'a yo, chi su'va na kukutu ini yo jiin mani jniñu va'a. Chi nu na jaa kivi, ti nani'in ndixia yo ta'u nuu taka jniñu ni sa'a yo, chi ni ka jitu ndi'i ini yo nuu jniñu un. ¹⁰ Ja yukan ti taka jinu ja kuni yo sa'a yo jniñu va'a un, ja chindee yo nuu sava'ni ga yivi, ti na chindee va'a yo jiin ni ini ni añu yo nuu i. Ko na kukutu ga ini yo jiin jniñu va'a un ja kuu nuu maa yivi ka kandixia Cristo.

Sandi'i ni ga jnu'un ndee ini

¹¹ Nde'e naa na'nu letra chaa ri jiin nda'a ri nuu ra naa ra ja'a.

¹² Iyo yivi ka ñukuu ini ja kendo va'a i nuu yivi. Ti yivi hebreo un kuu yivi ka chayika ro'o ja na ni'in ra iin seña nuu yiki kuñu ra. Ti siukan ka sa'a da nava tu koto u'u yivi nuu da siki ja ni kandixia da Cristo, ja ni ji'i ya nuu nda'a cruz ja kuu taka yo naa yo. ¹³ Ti yivi ka chiñu'un jnu'un jana'an un, ni tu ka siuku ndi'i i nava ka'an maa ley najana'an un. Ti kuni i ja na chiñu'un ra naa ra jnu'un ka'an ley un. Ko nu na kivi ra jiin jnu'un yivi un, yukan na ti nduvixi i ja ni ka skandixia i ro'o naa ra. ¹⁴ Ko ru'u chi jankivi nduvixi ini ri, so nini kusi xaan ini ri nu ka'an ri jnu'un Jito'yo Jesús, ya kuu Cristo, chi ni nama ya yo'o naa yo ja ni ji'i ya nuu nda'a cruz. Ti ja siki ni ji'i ya nuu nda'a cruz kuu nanu ja ni ji'i jnu'un ñuyivi ja'a, chi tukaa yi'i ri jiin jnu'un un. Suni kuu nanu ni ji'i ri jiin Cristo, chi tukaa sajniñu ka'a ri jnu'un ja iyo ñuyivi ja'a. Ti kuu ri nanu chaa ñuu jika, chi tukaa ga nandeokuñi kuiti ri nuu ichi un ja siuku ri. ¹⁵ Chi nu ka yi'i yo nuu nda'a Cristo Jesús, ti ni tukaa ga nijniñu ja sa'a yo seña nuu yiki kuñu yo, xi vasu tu sa'a yo seña un. Chi jiin jniñu ña'nu ni sa'a Cristo Jesús ni ndujaa yo jiin añu yo nuu ya.

¹⁶ Ti ru'u Pablo, jikanta'u ri nuu Yandios ja sa'a ya ja na kukuee kunchuku tendi'i yivi ja kandixia ndaa i jnu'un Cristo Jesús. Na kua'a ya jnu'un ndee ini, ti na kunda'u ini ya maa i naa i. Sia'an ñukuu ini ri ja kuu taka yivi ja kandixia ndaa jnu'un Cristo, chi maa iin ni yivi ja yi'i jiin Cristo kuu maa yivi ñuu Yandios.

¹⁷ Ti undi vijna jiin ja kuu taka saa ni nuu kua'an yo, koto ma skexiko yivi ru'u. Chi ndiso ri seña maa Jito'yo Jesús ja ni ndo'o ni nene ri siki jniñu ni tatu ya ja sa'a ri. ¹⁸ Ñani naa ra, ñukuu ini ri ja maa Jito'yo Jesús, ya kuu Cristo, na

Gálatas 6:18

23

Gálatas 6:18

kunda'u ini ya ro'o naa ra. Ti na nakuni ra undi ini añu ra
ja sia'an kuu. Ti sia'an na koo.

Nuevo Testamento en mixteco de Yosondúa
New Testament in Mixtec, Yosondúa (MX:mpm:Mixtec, Yosondúa)
copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Yosondúa

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Yosondúa [mpm], Mexico

Copyright Information

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Yosondúa

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30
